

Tájékoztató

a szociális hozzájárulási adóból érvényesíthető kedvezményrendszer változásáról

Az egyes adótörvények és azokkal összefüggő más törvények, valamint a Nemzeti Adó- és Vámhivatalról szóló 2010. évi CXXII. törvény módosításáról szóló 2013. évi CC. törvény, illetőleg az egyes törvényeknek a gyermekgondozási ellátások átalakításával, valamint a szociális hozzájárulási adó megfizetése alóli kedvezmény bővítésével összefüggő módosításáról szóló 2013. évi CCXXIV. törvény módosította a szociális hozzájárulási adóból érvényesíthető egyes kedvezmények igénybevételére vonatkozó szabályokat.

A változás kétirányú, egyrészt vannak olyan kedvezmények, amelyek kivezetésre kerültek a rendszerből, másrészt bővült az igénybe vehető adókedvezmények köre, és egyes kedvezmények esetében egyszerűsödtek azok a szabályok, amelyek alapján a munkáltató a kedvezményt érvényesíteni tudja.

A kedvezményrendszerből kivezetésre került, így 2014. január 1-jét követő időszakra vonatkozóan nem érvényesíthető:

- a munkabérek nettó értékének megőrzését célzó,
- a külön törvényben meghatározott START PLUSZ, START EXTRA, START BÓNUSZ kártyákhoz¹ kapcsolódó, valamint
- a Karrier Híd Programhoz² kapcsolódó

adókedvezmény.

A kifizető a szociális hozzájárulási adó terhére továbbra is számos jogcímen érvényesíthet adókedvezményt.

A fizetendő adó megállapításánál a számított adót a következő adókedvezmények csökkenthetik:

- a) a munkaerő-piaci szempontból kedvezőtlen helyzetű társadalmi csoportok és a munkaerő-piacról tartósan távollévők foglalkoztatása, munkaerő-piaci versenyképességük kiegyenlítése, valamint a pályakezdő fiatalok gyakorlati munkatapasztalat-szerzésének megkönnyítése céljából más törvényben meghatározott, annak rendelkezése szerint az adóból érvényesíthető adókedvezmény;
- b) a megváltozott munkaképességű vállalkozók után érvényesíthető adókedvezmény;
- c) a szakképzettséget nem igénylő munkakörökhöz kapcsolódó adókedvezmény;

¹ A START-kártyával rendelkező pályakezdő fiatal után a kártya érvényességi idején belül, de legfeljebb 2014. december 31-ig a munkaadó továbbra is jogosult adókedvezményt igénybe venni.

² Tekintettel az idő múlására – legkésőbb 2012. október 31-éig lehetett az igazolási kérelmet benyújtani – a Karrier Híd Programhoz kapcsolódó adókedvezményre vonatkozó rendelkezés kiüresedett.

- d) a huszonöt év alatti és az ötvenöt év feletti foglalkoztatott munkavállaló után érvényesíthető adókedvezmény;
- e) a tartósan álláskereső személyek után érvényesíthető adókedvezmény;
- f) a szabad vállalkozási zónákban működő vállalkozások adókedvezménye;
- g) kutatók foglalkoztatása után járó adókedvezmény;
- h) a gyermekgondozási díjban, gyermekgondozási segélyben vagy gyermeknevelési támogatásban részesülő munkavállalók után érvényesíthető adókedvezmény.

A kifizető a továbbiakban is választhat, hogy a szociális hozzájárulási adókedvezmények közül melyiket veszi igénybe, amennyiben az ugyanazzal a személlyel fennálló, adófizetési kötelezettséget eredményező jogviszonyra tekintettel – a b) pont szerinti kedvezmény kivételével ez csak munkaviszony lehet – az adókedvezmények közül több érvényesítésére is jogosult lenne. Az egy munkavállaló után több jogcímen igénybe vehető adókedvezmény érvényesítésének lehetősége az összevonható adókedvezmények rendszerbeli kivezetésének következtében megszűnt.

A 27 százalékos mértékű szociális hozzájárulási adó megfizetése alól meghatározott adóalap erejéig a teljes, illetve részbeni mentességet biztosító adókedvezményt az egyes adótörvények és azzal összefüggő egyéb törvények módosításáról szóló 2011. évi CLVI. törvény (a továbbiakban: SzocHo tv.) IX. fejezetében foglaltak, valamint a külön jogszabályban³ meghatározottak alapján lehet igénybe venni.

2014. január 1-jétől a kedvezmény igénybevételének szabályai a következők szerint változtak.

A tartósan álláskereső személy foglalkoztatásával összefüggő kedvezmény

A tartósan álláskereső természetes személyt adófizetési kötelezettséget eredményező munkaviszonyban foglalkoztató kifizető az őt a munkaviszonyra tekintettel terhelő adóból adókedvezményt vehet igénybe. A munkáltató a kedvezményt a feltételek fennállását igazoló, az állami foglalkoztatási szerv által, az álláskereső személy kérelmére kiállított igazolás birtokában érvényesítheti. Ezt segíti elő, hogy a tartós álláskeresőnek minősülő időszakot már nem naptári hónapokban, hanem naptári napokban kell számolni. Tartósan álláskeresőnek az tekinthető, akit az állami foglalkoztatási szerv a kedvezményezett foglalkoztatást megelőző 275 napon belül legalább 183 napig álláskeresőként nyilvántartott.

Az Mt.⁴ alapján a munkáltató személyében bekövetkező változás esetén a munkaviszonyhoz kapcsolódó jogok és kötelezettségek automatikusan szállnak át az átadó munkáltatóról az átvevő munkáltatóra, ennek megfelelően a tartósan álláskereső személy foglalkoztatása szempontjából ezt úgy tekintjük, mintha a munkáltató

³ A pályakezdő fiatalok, az ötven év feletti munkanélküliek, valamint a gyermek gondozását, illetve a családtag ápolását követően munkát keresők foglalkoztatásának elősegítéséről, továbbá az ösztöndíjas foglalkoztatásról szóló 2004. évi CXXIII. törvény.

⁴ A Munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (a továbbiakban: Mt.).

személye nem változott volna. A kedvezmény igénybevétele folyamatosan történhet, az átvevő munkáltató azt a kedvezménnyel érintett időszak fennmaradó részére tovább érvényesítheti.

Szabad vállalkozási zónában működő vállalkozások adókedvezménye

A szabad vállalkozási zónákban működő vállalkozások szociális hozzájárulási adókedvezményét érintő változás, hogy a kedvezményezett munkavállalóra nézve előírt lakóhely feltétel úgy is teljesülhet, ha az a szabad vállalkozási zóna közigazgatási határától – közúton vagy közforgalom elől el nem zárt magánúton számított – 20 km-re található szabad vállalkozási zónában, vagy ugyanabban a területfejlesztésről és a területrendezésről szóló törvény szerinti területfejlesztési-statisztikai kistérségben van.

Kutató, fejlesztő foglalkoztatása után igénybe vehető adókedvezmény lehetőségének bővülése

A 2013. január 1-jétől hatályos szabályok alapján az adófizetési kötelezettséget eredményező munkaviszonyban doktori (PhD) vagy ennél magasabb tudományos fokozattal, vagy tudományos címmel rendelkező kutató, fejlesztő munkavállaló esetében – a vállalkozásként működő kutatóhelynek minősülő – kifizető, az őt a munkaviszonyra tekintettel terhelő adóból adókedvezményt vehet igénybe. E kedvezmény 2014. január 1-jével kiegészül azzal, hogy a nemzeti felsőoktatásról szóló törvény szerint doktori képzésben részt vevő hallgató (doktorandusz) vagy doktorjelölt munkavállaló után is jár kedvezmény.

A kedvezmény mértéke a doktoranduszoknál, doktorjelölteknél – a doktori vagy ennél magasabb tudományos fokozattal, vagy tudományos címmel rendelkezőkkel szemben – a munkavállalót az adómegállapítási időszakra megillető, az adó alapjának megállapításánál figyelembe vett (bruttó) munkabér, de legfeljebb 200 ezer forint 14,5 százaléka. (A PhD vagy magasabb tudományos fokozattal rendelkező munkavállaló után igénybe vehető kedvezmény nem változott).

A gyermekgondozási díjban, a gyermekgondozási segélyben, vagy gyermeknevelési támogatásban részesülő munkavállalók után érvényesíthető adókedvezmény

A gyermekgondozási díj folyósítása mellett történő munkavégzés tilalmára vonatkozó szabály részleges feloldásával a szociális hozzájárulási adókedvezmény igénybevételére vonatkozó rendelkezések is változtak. Ennek eredményeként a munkáltató – az egyéb feltételek teljesülése esetén – akkor is jogosult az adókedvezmény érvényesítésére, ha gyermekgondozási díjban részesülő munkavállalót foglalkoztat.

A gyermekgondozási díj, gyermekgondozási segély vagy gyermeknevelési támogatás (a továbbiakban együtt: anyasági ellátás) folyósítása alatt vagy folyósításának megszűnését követően adókötelezettséget eredményező munkaviszonyban álló személyt foglalkoztató kifizető az őt a munkaviszonyra tekintettel terhelő adóból adókedvezményt vehet igénybe. A kedvezményt a munkáltató a feltételek fennállását

igazolól, az anyasági ellátást folyósító egészségbiztosítási szerv, társadalombiztosítási kifizetőhely, kincstár, családtámogatási kifizetőhely, a társadalombiztosítási vagy családtámogatási kifizetőhely megszűnése esetén az egészségbiztosítási szerv, illetve a kincstár által az ellátásban részesülő kérelmére kiállított igazolás birtokában érvényesítheti.

Az anyasági ellátásban részesülő, vagy ilyen ellátásban részesült munkavállaló után a gyermekszámtól függetlenül igénybe vehető adókedvezmény mellett további két évig kapnak munkáltatói adókedvezményt azok a foglalkoztatók, akik legalább 3 gyermeket nevelő munkavállalókat alkalmaznak

A három- és többgyermekes munkavállaló foglalkoztatása esetén 2014. január 1-jétől meghosszabbodik a munkáltatót megillető adókedvezmény időtartama.

Abban az esetben, ha a foglalkoztatott

- a családok támogatásáról szóló törvény szerint legalább három gyermekre tekintettel családi pótlékra szülőként jogosult és gyermekgondozási díjban vagy gyermekgondozási segélyben részesült vagy részesül, vagy

- gyermeknevelési támogatásban részesült vagy részesül,

az őt foglalkoztató munkáltató – az egyéb feltételek teljesülése esetén – akár öt éven keresztül érvényesíthet adókedvezményt.

Ilyen esetben a részkedvezmény egyenlő a természetes személyt (munkavállalót) az adómegállapítási időszakra megillető, az adó alapjának megállapításánál figyelembe vett, a munkavállalót terhelő közterhekkel és más levonásokkal nem csökkentett (bruttó) munkabér, de legfeljebb 100 ezer forint 27 százalékaival a foglalkoztatás első három évében és 14,5 százalékaival a foglalkoztatás negyedik és ötödik évében.

A részkedvezmény azon egész hónap tekintetében is megilleti a munkáltatót, amelyben a kedvezményezett foglalkoztatás harmadik, illetve ötödik éve véget ér.

A kedvezményt a munkáltató az anyasági ellátások folyósításának megszűnését követő hónaptól számított 69. hónap végéig, de legfeljebb 5 évig érvényesítheti. A folyósítás megszűnésének hónapja az a hónap, amelyre utoljára az anyasági ellátások valamelyike a foglalkoztatott személyt megillette. Ha a munkavállalót az anyasági ellátások közül több is megillette, a határidőt a később folyósított anyasági ellátás folyósításának megszűnésétől kell számítani.

A kedvezményezett foglalkoztatás kezdetének azt a napot kell tekinteni, amikor az anyasági ellátás folyósítása melletti vagy az anyasági ellátás folyósításának megszűnését követő foglalkoztatás vagy továbbfoglalkoztatás megkezdődik.

A kedvezmény érvényesítését – a jogosultsági feltételek fennállása esetén – nem zárja ki, ha az anyasági ellátás folyósítása alatti vagy folyósításának megszűnését követő foglalkoztatás 2014. január 1-jét megelőzően kezdődött.

A munkáltatónak a kedvezmény igénybevételéhez a gyermekgondozási díj és a gyermekgondozási segély esetén – az előzőekben ismertetett (az anyasági ellátás

folyósítására vonatkozó) igazoláson túl – rendelkeznie kell a legalább három gyermek után a szülőnek járó családi pótlékra való jogosultságról szóló, kincstár által kiadott igazolással is.

A szabályszerű eljárás segítése érdekében a következőkben példákon keresztül mutatjuk be a kedvezmény számításának módját.

1. A munkavállaló, aki az erre vonatkozó igazolás szerint 2009. szeptember 30-ig harmadik gyermekével GYES folyósításban részesült, munkaviszonyt létesített 2013. november 1-jén. A kedvezményezett foglalkoztatás első éve a munkáltatónál 2013. november 1-jétől kezdődik. A munkáltató 2013-ban nem érvényesíthetett kedvezményt a munkavállaló után, mivel az akkor hatályos rendelkezések szerint kedvezményt legfeljebb az anyasági ellátások folyósításának megszűnését követő hónaptól számított 45. hónap végéig volt jogosult érvényesíteni a kifizető és ez a határidő 2013. június 30-al lejárt. 2014. január 1-jétől az érintett munkavállalóval kapcsolatos szabályok megváltoztak, így az anyasági ellátások folyósításának megszűnését követő hónaptól számított 69. hónap végéig, azaz 2015. július 31-ig kitolódott az a végső jogvesztő határidő, amíg foglalkoztatása esetén a munkáltatója adókedvezményt vehet igénybe. A munkáltató az új rendelkezés alapján 2014. január 1-jétől 2015. július 31-ig (a végső jogvesztő határidőig) – az egyéb feltételek fennállása esetén – jogosulttá válik adókedvezmény érvényesítésére. A kedvezmény mértéke a kedvezményezett foglalkoztatás évéhez – az első három évben 27 százalék, a negyedik és az ötödik évben pedig 14,5 százalék – igazodik. Mivel az adott munkáltatónál a kedvezményezett foglalkoztatás 2013. november 1-jén kezdődött – kedvezményt legkorábban a jogszabály hatályba lépésének napjától, azaz 2014. január 1-jétől lehet érvényesíteni – a kedvezmény mértéke 2015. július 31-ig 27 százalék.
2. Egy négy gyermekre tekintettel családi pótlékra jogosult szülő 2009. január 1-jétől GYES folyósítása mellett napi 4 órában dolgozik. Mivel a kedvezményezett foglalkoztatás öt éve 2013. december 31-én lejárt, a munkáltató a munkavállaló után a GYES folyósítására tekintettel kedvezményt nem vehet igénybe.
3. A három gyermekes, családi pótlékra jogosult anya 2012. augusztus 1-jén állt munkába és beteg gyermekre tekintettel jelenleg is GYES folyósításban részesül. Munkáltatóját a kedvezményezett foglalkoztatás öt évére, azaz 2017. július 31-ig illeti meg az adókedvezmény érvényesítésének a joga. A munkáltató a kedvezményezett foglalkoztatás első három évére – legkorábban a kedvezmény eddigi formáját bevezető jogszabály hatályba lépésének napjától 2013. január 1-jétől – 2015. július 31-ig 27 százalékos mértékben, majd a kedvezményezett foglalkoztatás negyedik és ötödik évére 14,5 százalékos mértékben érvényesíthet adókedvezményt.